

LESMATERIAAL

INLEIDING

In de dansproductie *Repeatclub* van Danaé Bosman en *fABULEUS* komen negen jongeren samen, elk met hun unieke kracht en kwetsbaarheid. Ze dansen de longen uit hun lijf op beats van multi-instrumentalist Dijn Sanders.

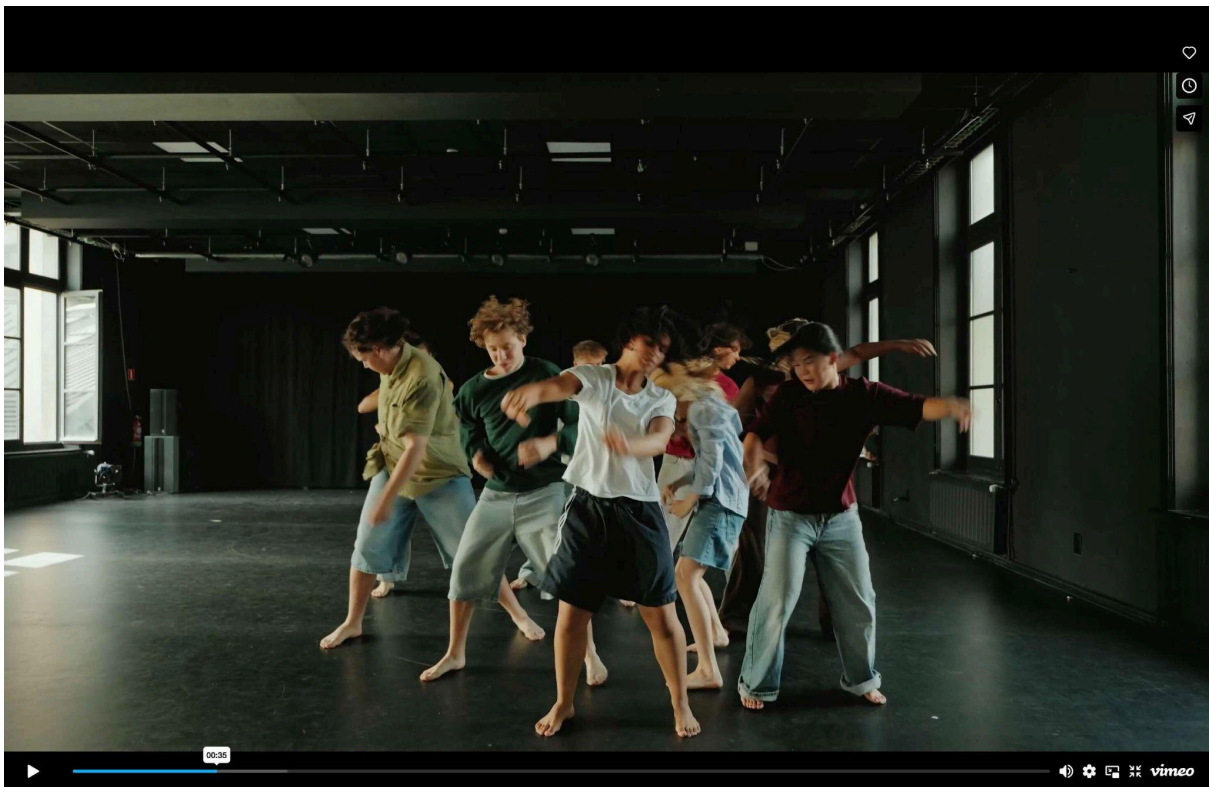
Repeatclub gaat over de stuwende drive van een groep en over het zoeken naar een gemeenschappelijk ritme, ongeacht verschillende achtergronden en fysieke mogelijkheden. Net zoals een zwerm vogels die zich in natuurlijke harmonie door de lucht beweegt.

Op www.fabuleus.be/repeatclub vind je de volledige speellijst.

We maakten ook een extra website rond deze productie: backstage.fabuleus.be/repeatclub.

Op deze site maak je kennis met de negen dansers en mag je een blik achter de schermen werpen.

Deze teaser maakten we tijdens de eerste weken van de repetities:

<https://vimeo.com/1114342023/9e7234d464>

INVALSHOEKEN OM ROND *REPEATCLUB* TE WERKEN

Kijken naar dans

Naar dans kijken is hetzelfde als naar muziek luisteren: je hoeft niet de exacte betekenis te vatten om het te kunnen beleven of om ervan te kunnen genieten. Een beweging kan een bepaalde emotie oproepen.

Wanneer je naar dans kijkt, kan je letten op

- De beweging zelf. Vind je de beweging mooi? Maak je bepaalde associaties bij sommige bewegingen? Roepen ze bepaalde herinneringen of emoties op? Zijn ze groot of klein? Worden ze herhaald of zijn ze telkens anders?
- Relaties tussen dansers: reageren ze op elkaar, bewegen ze samen of apart?
- De energie van de bewegingen: zijn ze rustig, krachtig, snel, traag?
- Muziek en ritme: hoe beïnvloedt de muziek de bewegingen?

Wanneer vind jij dans/ beweging interessant om naar te kijken?

Meer informatie vind je o.a. op:

- <https://www.kunsten.be/nu-in-de-kunsten/kijken-naar-dans/>
- <http://www.dansendansen.be/>

De kracht van een groep

De voorstelling vertrekt vanuit een groep jongeren die samen bewegen en samen een ritme zoeken. Soms vormen de dansers één geheel, terwijl op andere momenten iemand opvalt als individu.

Wanneer voel jij je sterk door een groep? Hoe kan een groep je op sleeptouw nemen? Kan muziek of ritme helpen bij het tot stand komen van een groepsgevoel? Hoe kan je jezelf blijven binnen een groep?

Herhaling

Bepaalde patronen, bewegingen en ritmes keren soms terug, maar in verschillende variaties. Herhaling creëert een ritme. Herhaling kan een beweging intenser of krachtiger maken. Herhaling geeft je de kans om bepaalde dingen opnieuw te bekijken, met een andere blik. Verschillen vallen des te meer op binnen herhaling...

Wat is de waarde van herhaling? (bijvoorbeeld: Je leert door iets te herhalen). Hoe kan herhaling niet saai zijn (in een wereld waarin we elke seconde nieuwe input kunnen krijgen).

Kijkopdracht: Welke patronen zie je ontstaan in de voorstelling? En hoe veranderen die patronen doorheen de voorstelling?

INTERVIEW

WAAR VERSCHIL BEGINT TE BEWEGEN

Wat als beweging niet langer vertrekt vanuit perfectie, maar vanuit verschil? In de hedendaagse dans wordt al langer geëxperimenteerd met inclusieve ensembles en alternatieve bewegingslogica's, al sijn pelen die niet altijd door naar voorstellingen met jongeren. Voor *Repeatclub* werkt Danaé Bosman met een groep jongeren aan een choreografie die vertrekt vanuit hun eigen verschillende lichamen, en uit de beweging die ontstaat wanneer die elkaar ontmoeten. "Ik leg geen repertoire op dat de jongeren moeten volgen," vertelt Bosman. "Alles wat je in de voorstelling ziet, hebben ze zelf gemaakt. Natuurlijk heb ik dat wel gekneed."

In de repetitiestudio worden de jongeren voortdurend in wisselende combinaties geplaatst: eerst twee aan twee, daarna in kleine groepjes. Zo ontstaat een organisch proces van trial and error, waarin onverwachte verbindingen opduiken en nieuwe bewegingen zich vanzelf ontfouwen. Een jongere met een fysieke beperking introduceert een eigen bewegingslogica die door de andere dansers wordt opgepikt, vertraagd of juist versterkt. Een urban danseres die samenwerkt met iemand zonder danservaring kan op subtiele manieren liften, ondersteunen of aanvullen. Zo wordt er materiaal gecreëerd dat zowel de individuele expressie als de collectieve dynamiek voedt.

Een gedeelde puls

Zoals de naam van de voorstelling suggereert, is herhaling een fundamenteel principe in *Repeatclub*. Bewegingsmotieven keren terug, worden verschoven, verfijnd of versneld en vormen een patroon dat de groep gezamenlijk draagt. “Het gaat veel over herhalen, doorgaan, groeien,” zegt Bosman. “Samen die fysicaliteit voelen.”

De negen jongeren vinden elkaar op de vloer in een gedeelde puls, een fysiek ritme dat groeit uit de interactie tussen hun lichamen. Het proces is geïnspireerd op het beeld van vogels in vlucht, een formatie die voortdurend verschuift. Individuen sluiten aan, vallen even uit, voegen zich opnieuw bij het geheel, en langzaam ontstaat iets dat doet denken aan een zwerm die voorbijraast — een vloeiende, coherente massa waarin elk lichaam onlosmakelijk deel uitmaakt van het collectief.

Dramaturg Liesbeth De Clercq wijst op de mooie paradox van herhaling: juist door het steeds opnieuw beleven van een motief ontstaat ruimte voor variatie en nuance. “Wanneer een groep een beweging opnieuw beleeft, opent zich de mogelijkheid om iets anders te doen — een subtiele verschuiving, een ritmische wending, een nieuwe fysieke reactie.” Zo verandert de voorstelling van een demonstratie van beweging in een voortdurend proces van cocreatie, waarin persoonlijke expressie en collectieve structuur voortdurend in elkaar grijpen.

Aan het einde van de dag houdt de groep een korte doorloop. Plots klinken beats die alles stevig samenbinden, en zodra de muziek erbij komt, lijkt de energie van de jongeren een extra impuls te krijgen. Hun bewegingen worden groter, sneller, speelser, alsof het ritme hen letterlijk optilt.

Die klanken zijn het werk van multi-instrumentalist Dijk Sanders. “Dijk denkt dramaturgisch mee,” zegt Bosman. “Hij vertrekt vanuit een soundscape waaraan voortdurend wordt gesleuteld.” De klanken zijn dus niet slechts een achtergrond; ze zijn voelbaar, tastbaar bijna. Ze vormen duidelijk een uitnodiging om samen te bewegen, te zoeken en te ontdekken. Een verlengstuk van het lichaam zelf, dat de groep voortdurend aanstuurt en uitdaagt.

Ontmoeting

Het vertrouwen dat de jongeren tijdens de repetities in elkaar en in het proces tonen, vormde de basis voor de samenstelling van de groep. De cast werd geselecteerd via een open oproep, waarbij iedereen welkom was — van ervaren dansers tot jongeren die voor het eerst een repetitiestudio binnenstappen. “Het was belangrijk om een ontmoeting te faciliteren tussen mensen die elkaar in het dagelijks leven misschien niet snel zouden kruisen,” vertelt De Clercq. Jongeren met een fysieke beperking, maar ook zonder danservaring maar met voeling voor beweging, reageerden op de oproep. “Het community-aspect — dat sowieso belangrijk is in Danaé’s werk — is essentieel in het vormen van de groep,” voegt ze toe.

Bosman ging tijdens het creatieproces actief op zoek naar manieren om de kracht en eigenheid van elk lichaam zichtbaar te maken. Tegelijk vraagt een intens repetitieproces veel van jonge lichamen, en voor sommige deelnemers is extra zorg en begeleiding nodig. Zo wordt inclusie niet alleen artistiek, maar ook praktisch verankerd. De groep laat op scène zien dat kwetsbaarheid en kracht samenkomen, niet alleen in fysieke verschillen, maar ook

in achtergrond, huidskleur, etniciteit of seksuele geaardheid — en dat openheid en bereidheid tot samenwerking de échte verbindende factor zijn.

In een tijd waarin voorstellingen vaak worden geanalyseerd en verklaard, nodigt *Repeatclub* uit tot iets anders: ervaren, meedeinen op het ritme, en de fysieke resonantie van de groep laten binnenkomen.

Wat op scène verschijnt, laat zich moeilijk in woorden vatten. Het beeld van de zwerm vogels — dat al vroeg in Bosmans denkproces opdook — krijgt hier zijn volle betekenis: lichamen die elkaar vinden, loslaten en opnieuw samenkomen. Wie leidt en wie volgt, doet er niet toe. Wat blijft, is een beweging die zich voortdurend herschrijft, een collectief waarin elk traject tegelijk eigen en verbonden is.

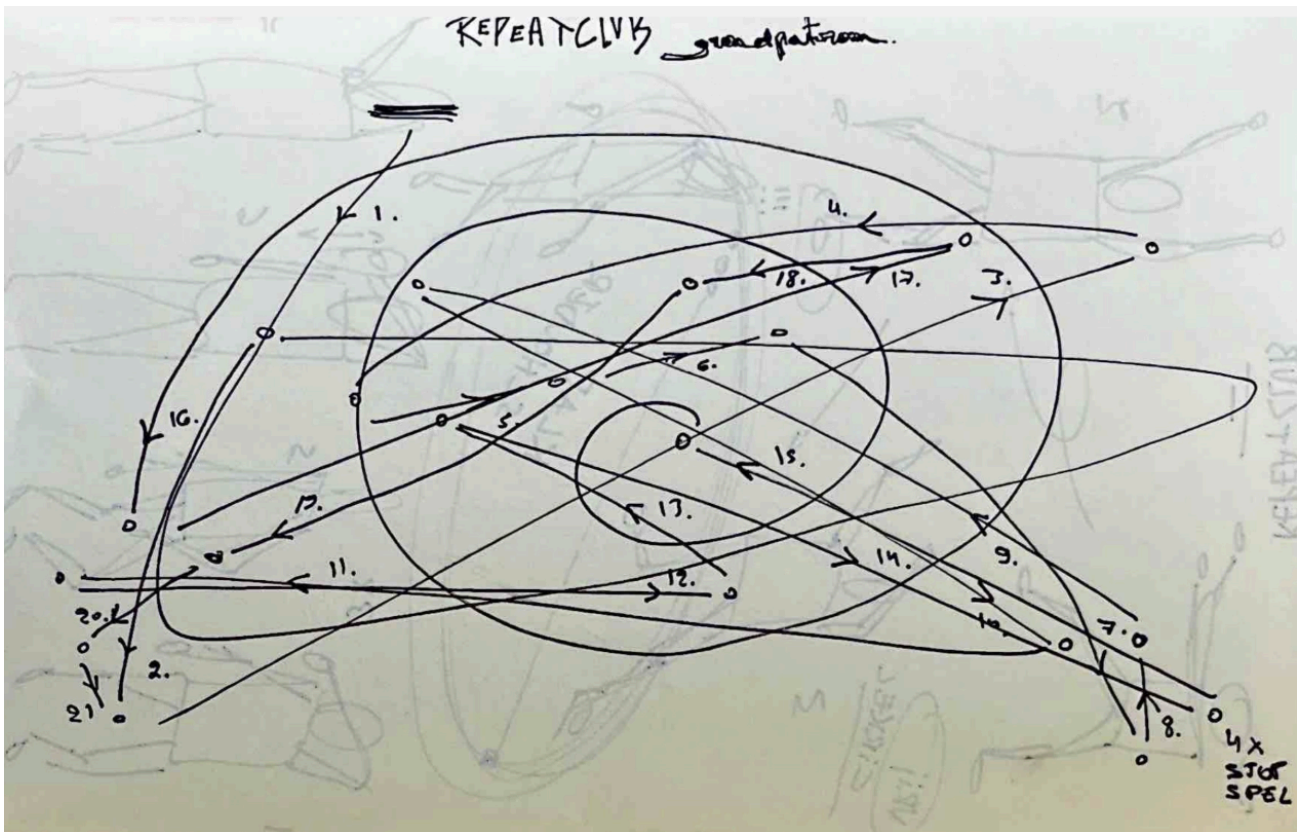
Het is die gedeelde adem van lichamen in beweging die blijft hangen. Niet omdat je het kan verklaren, maar omdat je het hebt gevoeld.

Aïcha Mouhamou – maart 2026

Dit is een verkorte versie van het interview. De volledige tekst vind je op backstage.fabuleus.be/repeatclub

DE GROEP ALS ORGANISME

een pagina uit het notitieboekje van één van de jongeren

Opdracht 1

Denk aan een moment uit de voorstelling waarop de groep het meest samen leek te bewegen of het moment waarop iemand zich duidelijk afzonderde van de groep. Probeer dat moment te vatten in een tekening of schilderij. Je hoeft niet per se de dansers te tekenen. Het is nog interessanter om de energie of beweging van dat moment te proberen te vatten.

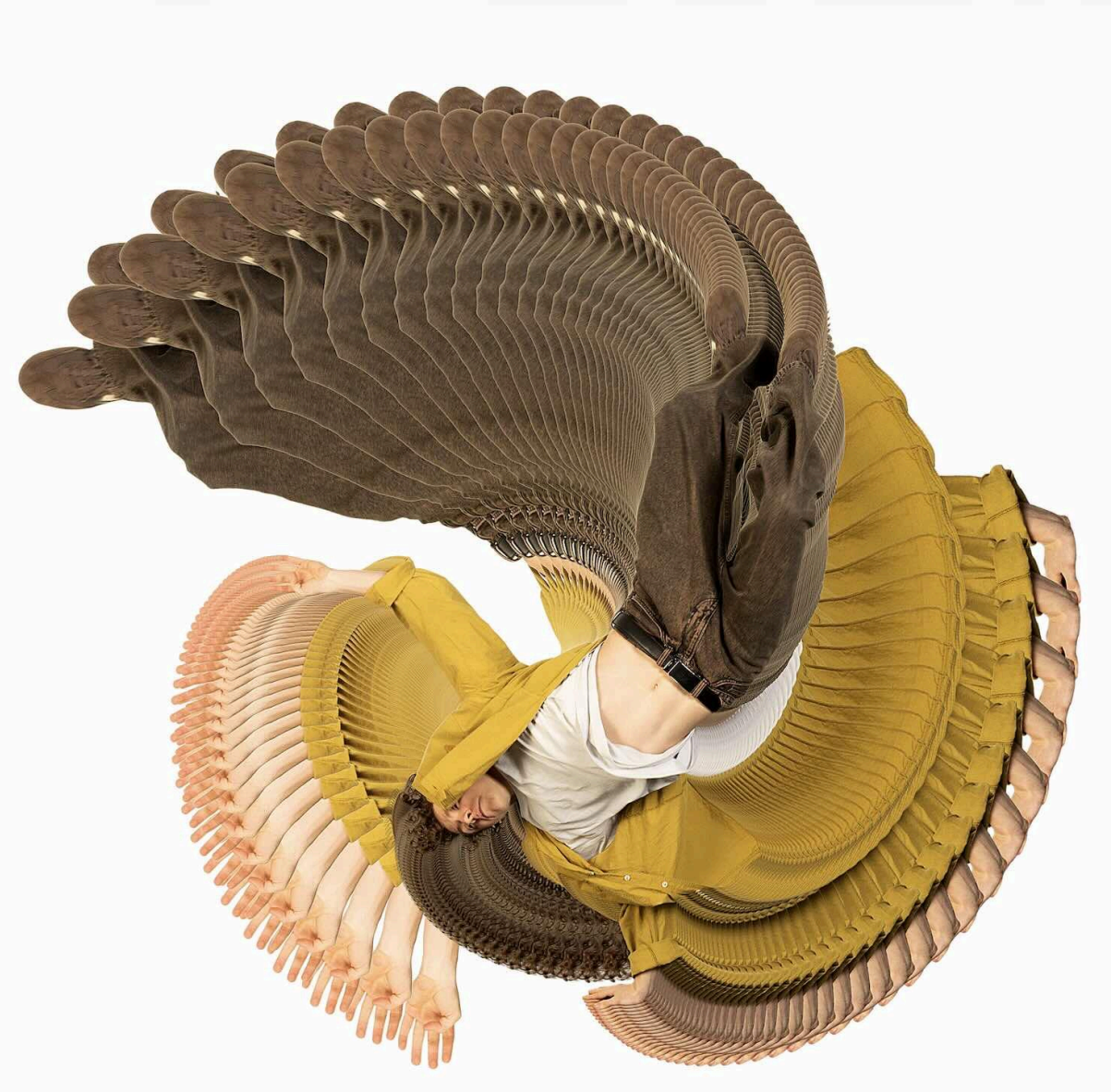
Denk daarbij na over:

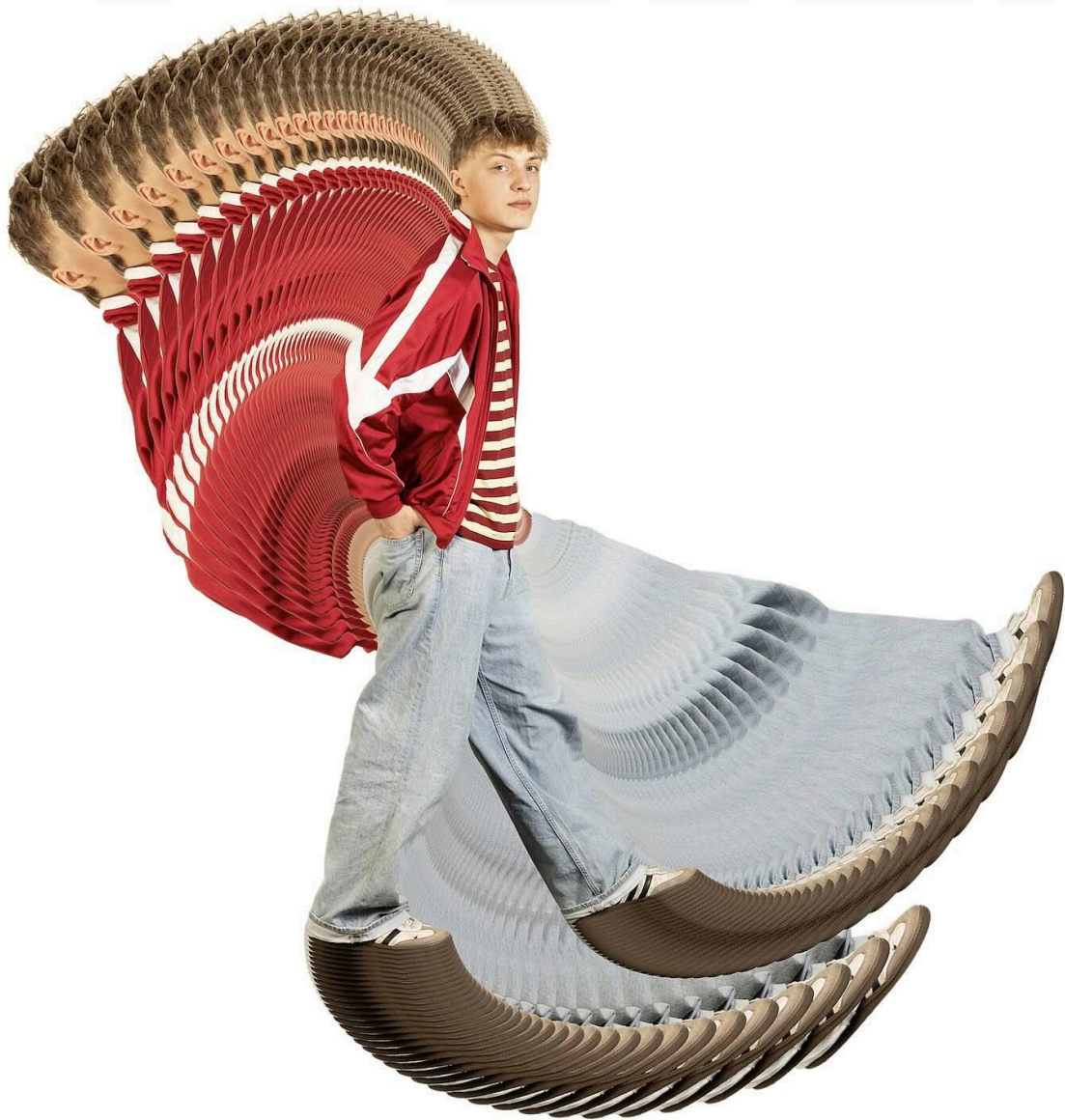
- Plaatsing: staan de dansers dicht bij elkaar of verder uit elkaar?
- Lijnen en vormen: hoe kan je beweging laten zien?
- Kleur en contrast

Opdracht 2

Op de affiche zijn de 9 dansers versmolten tot één figuur. Op de volgende pagina's hebben we elk van de dansers apart afgebeeld. Bedenk bij elk van de jongeren welke kwaliteit ze binnenbrengen in de voorstelling en in de groep (denk aan verschillende dansstijlen, maar ook aan kenmerken als 'lichtheid', 'kracht', 'humor', ...). Maak een nieuwe collage: zet figuren bij elkaar die contrasteren of juist bij elkaar passen.

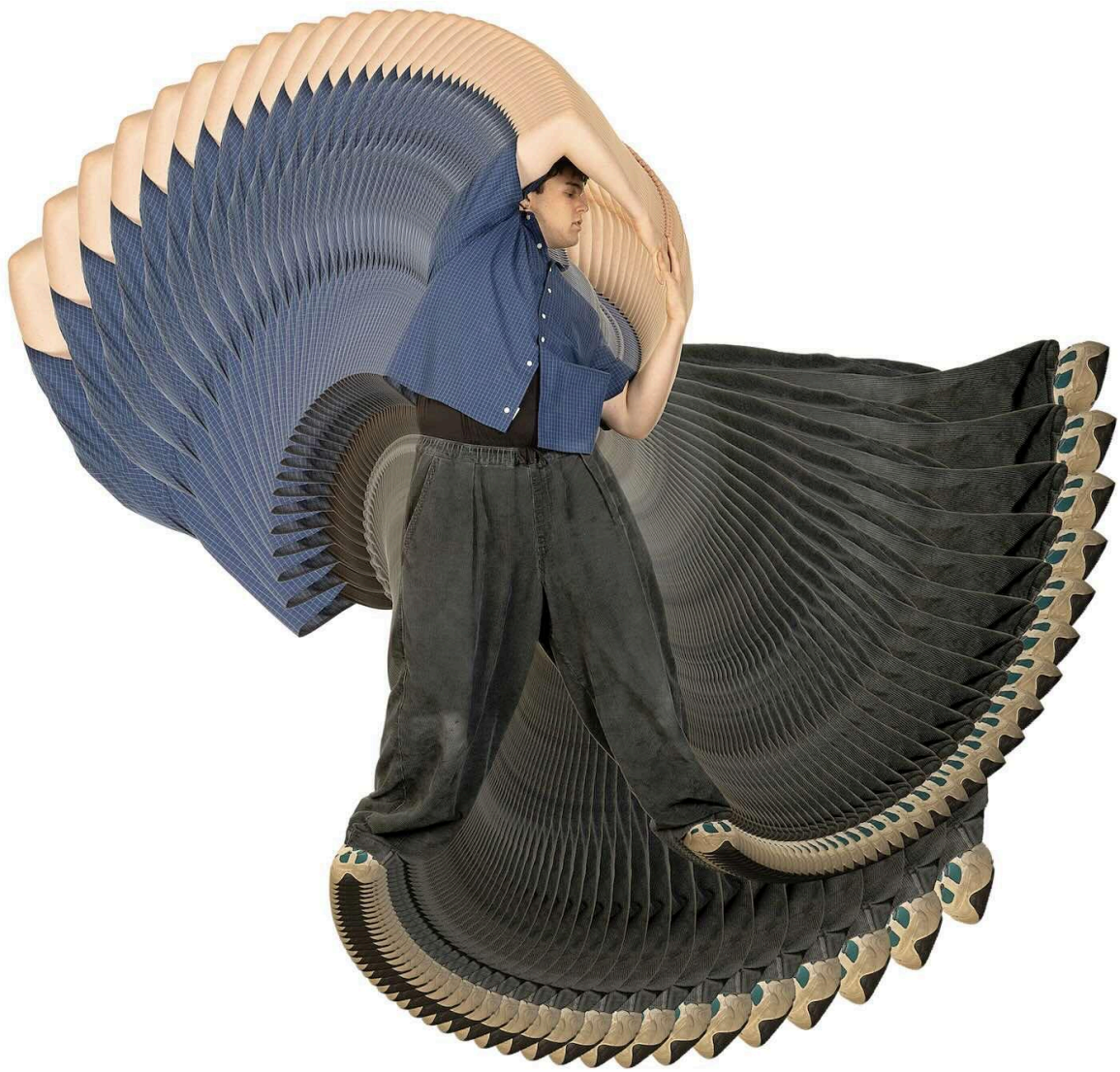

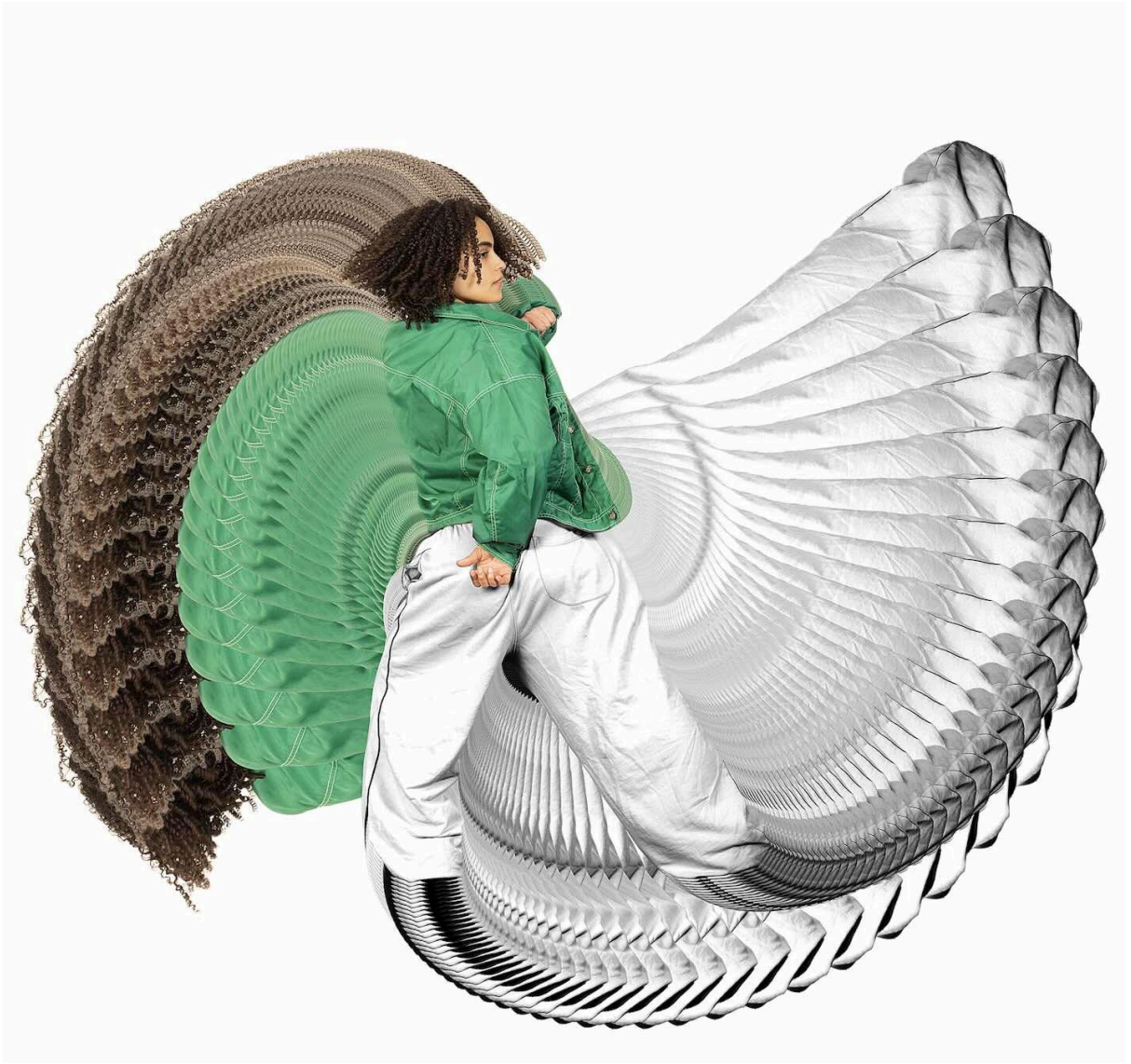

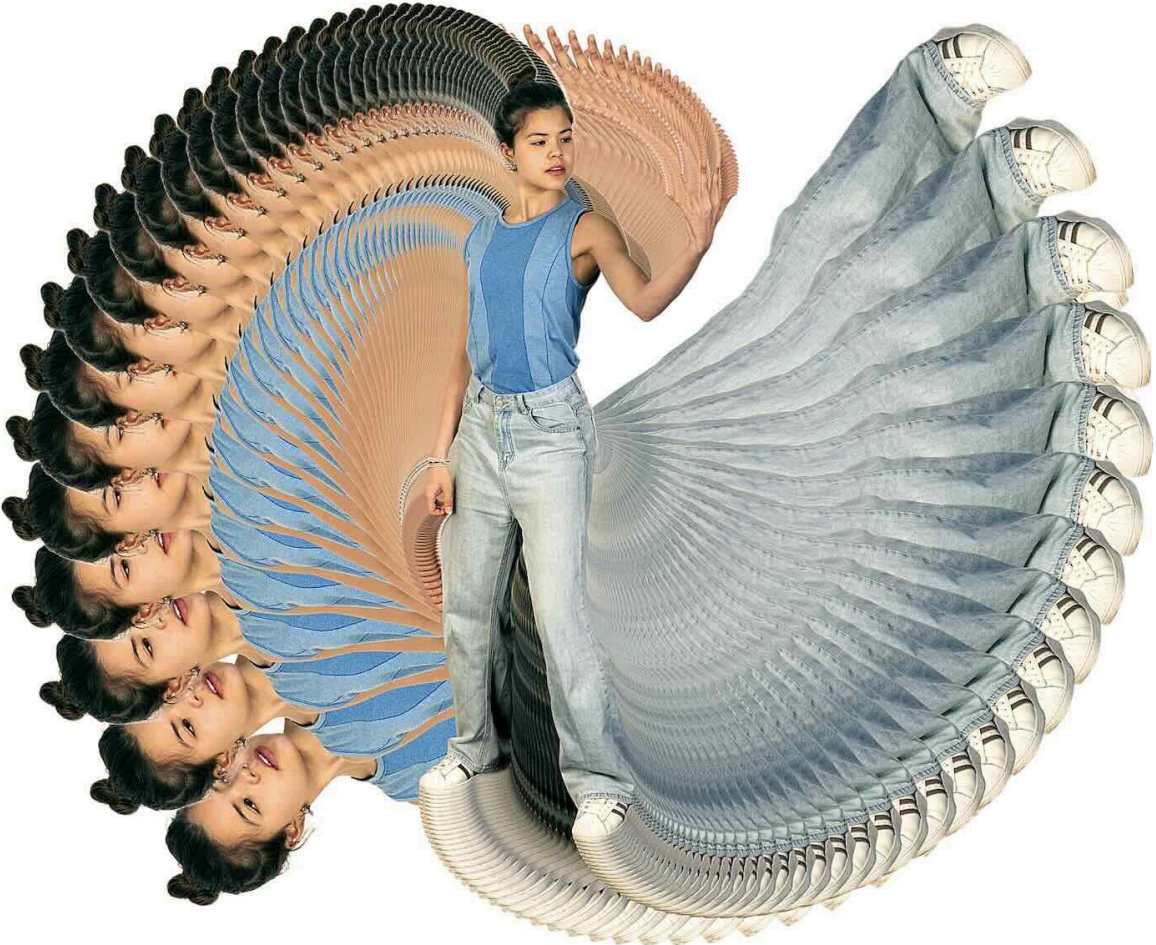

REPEAT: DE KRACHT VAN HERHALING

Dansopdracht: ontdekken hoe herhaling beweging, ritme en energie kan versterken of veranderen.

Maak een **eenvoudige beweging**. Vertrek bijvoorbeeld van een alledaagse beweging (fietsband oppompen, trui aantrekken, thee uitschenken...) en laat die transformeren tot een meer abstracte beweging: klein, groot, snel, traag en inzoomen...

Herhaal deze beweging.

Vorm groepjes en leer elkaars beweging. Herhaal elke beweging zeker 10 keer na elkaar. Probeer variatie in de herhaling te steken door de beweging telkens iets groter, kleiner, trager of met meer of minder energie uit te voeren.

Zoek naar manieren om langzamerhand de ene beweging te laten **transformeren** naar de andere.

Laat leerlingen daarna kort nadenken over wat ze net hebben ervaren.

Bespreking:

- Wat verandert er wanneer je een beweging herhaalt?
- Wanneer wordt een beweging sterker of opvallender?
- Wanneer voelt het alsof de groep echt samen beweegt?

Leg uit dat herhaling in dans vaak wordt gebruikt om **ritme te creëren**, **spanning op te bouwen** of een **groep synchroon te laten bewegen**.

ENKELE REFLECTIES OVER DANS

1. **België werd in de jaren '80 een soort wereldleider op vlak van hedendaagse dans.** In de jaren '80 zijn er in Brussel en Vlaanderen dansgezelschappen ontstaan (Rosas, Ultima Vez, Les Ballets C de la B...) die nu nog altijd wereldberoemd zijn en sindsdien is het landschap van de (hedendaagse) dans in ons land alleen maar rijker geworden. In het buitenland zijn ze vaak jaloers op wat wij als klein landje produceren aan dans. Dat is iets om trots op te zijn.
2. **Dans wordt vaak gezien als iets heel moeilijks.** Iets onbegrijpelijks. Wij zijn ervan overtuigd dat dans niet moeilijker is om naar te kijken dan theater. Het is wel een andere manier van kijken. Intuïtiever. Minder met je hoofd. Meer met al je zintuigen, je hele lichaam. Het laat zich niet zo gemakkelijk vatten in verklaringen of analyses. Er is niet zomaar één logica of één verhaal. Daar hebben ook leerkrachten het vaak moeilijk mee. In die zin is het een goede aanvulling op al het *hoofdwerk* dat dag in dag uit centraal staat op school. En het lijkt ons goed om daar al vanaf jonge leeftijd aan te wennen.
3. **Er wordt tegenwoordig heel veel gedanst op televisie** en dat is een goeie zaak, **maar dans op televisie is niet per se hetzelfde als een dansvoorstelling.** Alleen al de spanningsboog is totaal verschillend. Een dansvoorstelling duurt gemakkelijk een uur of langer. Een dans op televisie duurt maximum één tot drie minuten. Dat heeft enorme gevolgen voor de verwachtingen over wat dans is of zou moeten zijn.

DANS OP TV = SHOW OFF. Logisch, ook. Als je maar één minuut de tijd hebt, moet je dansen of je leven ervan afhangt. De nadruk ligt op virtuositeit, op kunnen, op acrobatie, op zoveel mogelijk bewegingen op zo weinig mogelijk tijd. Daar staat tegenover dat podiumdans vaak trager is. De nadruk ligt op suggestie, opbouw, ontwikkeling, onderzoek, ... Er is veel meer tijd om het publiek mee op een trip te nemen. Het heeft geen zin om het publiek te bombarderen met kunsten of special effects, want ook dat begint te vervelen na een tijdje.

DANS OP TV = EMOTIE. De juryleden in *So you think you can dance* rekenen hun kandidaten vaak af op de mate waarin ze hun emotie in de strijd werpen. Het devies is: hoe meer emotie hoe beter. Ook een dansvoorstelling kan heel emotioneel zijn, maar die emoties zijn niet altijd even letterlijk af te lezen van de dansers. Sommige choreografen hebben een heel abstracte aanpak. Ze zijn bezig met vorm, ritme, ruimte... En toch kan ook een heel abstracte voorstelling ontroeren. Net zoals je soms geraakt kan worden door de vorm van een steen of het geluid van de regen.

DANS OP TV = VERHAAL. Televisiemakers zijn verhalenvertellers. Ze zijn getraind om ideeën te *pitchen*: het verhaal moet in één oogopslag duidelijk zijn, anders zappen de kijkers weg. Ook voor dansprogramma's op tv is het dus belangrijk dat elke choreografie zoveel mogelijk betekenis heeft – zeker

wanneer de bewegingen niet echt spectaculair zijn. Elke beweging heeft dan een betekenis: ik-wijs-je-af, ik-verlang-naar-jou, ik-keer-terug-op-de-feiten, waar-heb-ik-mijn-hoed-gelaten...

Hedendaagse dansvoorstellingen laten de betekenis vaak meer open, minder ingevuld. Ze laten een veelheid van verhalen en associaties op je los. In het begin is dat misschien een beetje verwarrend. Je hebt geen houvast. Het voelt als opnieuw leren zwemmen. De oplossing zit in ontspanning. Minder proberen, minder je hoofd breken over het 'waarom?' (waarom . Gewoon op je af laten komen: nu gebeurt er dit, nu gebeurt er dit. Je zal vast en zeker naar buiten gaan met een totaal ander verhaal dan je buur. Of misschien heb je geen verhaal maar een gevoel of een kleur. Of misschien heb je morgen een ander verhaal dan vandaag.